

نقش هوش اجتماعی در فرسودگی شغلی معلمان مقطع متوسطه شهرستان نمین در سال تحصیلی ۹۴-۹۳

رسول آزاد

کارشناس ارشد علوم اجتماعی، دبیر مدارس ناحیه یک اردبیل

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش هوش اجتماعی در فرسودگی شغلی معلمان شهرستان نمین در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق ۴۵۰ نفر از دبیران مقطع متوسطه شهرستان نمین بودند که از بین آن ها ۲۱۰ نفر از طریق فرمول کوکران انتخاب گردید. ابزار سنجش هوش اجتماعی، پرسشنامه سه عاملی ترومسو(پردازش اطلاعات اجتماعی، مهارت های اجتماعی و آگاهی اجتماعی) و ابزار سنجش فرسودگی شغلی، مقیاس سه عاملی مزلاچ و همکاران (فرسودگی هیجانی، شخصیت زدایی و فقدان موفقیت فردی) بود. داده های تحقیق پس از گردآوری، با استفاده از نرم افزار SPSS در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد بررسی و تجزیه تحلیل قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان داد که میانگین فرسودگی شغلی در بین معلمان متوسط به پایین است (۲/۲۷) و از بین مولفه های فرسودگی شغلی، شخصیت زدایی در بالاترین حد (۲/۳۲) و فقدان موفقیت فردی در پایین حد (۲/۲۲) قرار دارد. همچنین میانگین هوش اجتماعی در بین معلمان متوسط به بالا است (۳/۵۷) و از بین مولفه های هوش اجتماعی، پردازش اطلاعات اجتماعی دارای بالاترین میانگین (۳/۶۲) می باشد. بنابراین از وضعیت نسبتاً مطلوب و متوسط به بالای برخوردار است. نتیجه آزمون همبستگی پیرسون در خصوص رابطه بین هوش اجتماعی و فرسودگی شغلی دبیران حاکی از آن است که از لحاظ آماری در سطح $P < 0/05$ همبستگی منفی بین هوش اجتماعی و مولفه های آن و فرسودگی شغلی وجود دارد. نتایج دیگر این تحقیق نشان داد که دبیران مرد بیشتر از دبیران زن در معرض خطر ابتلاء به فرسودگی شغلی قرار گرفته اند. نتایج آزمون رگرسیون چندگانه نیز نشان داد که مولفه های هوش ۴۱/۵ درصد کل واریانس متغیر فرسودگی شغلی را تبیین می کنند ($R^2_{Adj} = 0/415$) و از بین مولفه های هوش اجتماعی، آگاهی اجتماعی با مقدار بتای ۰/۳۳۶ بیش از سایر مولفه های هوش اجتماعی قدرت تبیین کنندگی متغیر فرسودگی شغلی را دارد. و در نهایت پیشنهاداتی در راستای ارتقای سطح هوش اجتماعی در دبیران به منظور کاهش فرسودگی شغلی ارائه شده است.

واژه های کلیدی: هوش اجتماعی، پردازش اطلاعات اجتماعی، مهارت های اجتماعی و آگاهی اجتماعی شغلی، دبیران